

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA OVCIAROV c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 31228/02)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

12 aprilie 2007

DEFINITIVĂ

12/07/2007

Această hotărâre va deveni definitivă în modul stabilit de articolul 44 § 2 al Convenției. Ea poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Ovciarov c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Sir Nicolas BRATZA, Președinte,

Dl J. CASADEVALL,

Dl G. BONELLO,

Dl K. TRAJA,

Dl S. PAVLOVSKI,

Dl J. ŠIKUTA,

Dna P. HIRVELĂ, judecători,

și dl T.L. EARLY, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberând la 20 martie 2007 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 31228/02) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către un cetățean al Federației Ruse, dl Nicolai Ovciarov, la 25 iulie 2002.

2. Reclamantul a fost reprezentat în fața Curții de către dl Vitalie Iordachi de la „Juriștii pentru drepturile omului”, o organizație non-guvernamentală cu sediul în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl Vitalie Pârlog.

3. Reclamantul a pretins că dreptul său la un proces echitabil și dreptul său la protecția proprietății au fost încălcate ca urmare a casării unei hotărâri judecătorești irevocabile pronunțate în favoarea lui.

4. La 4 mai 2004, Curtea a comunicat Guvernului cererea. În conformitate cu prevederile articolului 29 § 3 al Convenției, ea a decis să examineze fondul cererii concomitent cu admisibilitatea acesteia.

1. La 29 iulie 2004, reprezentantul Guvernului rus în fața Curții, dl Pavel Laptev, a informat Curtea că nu dorește să facă uz de dreptul de a interveni în această cauză (articolul 36 § 1 al Convenției și articolul 44 § 1 (b) al Regulamentului Curții).

2. Atât reclamantul, cât și Guvernul au prezentat observații cu privire la admisibilitatea și fondul cauzei (articolul 59 § 1 al Regulamentului Curții).

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

7. Reclamantul s-a născut în 1933 și locuiește în Chișinău.

3. La 22 ianuarie 1999, el a cumpărat un apartament cu o odaie de la X. cu 13,000 lei moldovenești (MDL) (echivalentul a 1,500 dolari SUA (USD) la acea dată). Deoarece X. nu s-a conformat cererii reclamantului de a elibera apartamentul, la 8 iunie 1999, reclamantul a intentat o acțiune împotriva ei, solicitând evacuarea acesteia. X. a intentat o acțiune reconvențională împotriva reclamantului, solicitând anularea contractului de vânzare-cumpărare și *restitutio in integrum* pe motiv că contractul a fost încheiat prin fraudă.

4. La 16 martie 2000, Judecătoria sectorului Centru a decis în favoarea lui X. și a respins acțiunea reclamantului. Reclamantul a depus apel.

5. La 6 iulie 2000, Tribunalul Chișinău a admis apelul reclamantului, a casat hotărârea Judecătoriei sectorului Centru, a dispus evacuarea lui X. din apartament și a respins acțiunea reconvențională a acesteia. X. a depus recurs.

6. La 3 octombrie 2000, Curtea de Apel a respins recursul lui X. și a menținut decizia din 6 iulie 2000. Decizia a devenit irevocabilă și executorie.

7. La 6 iunie 2001, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul în anulare depus de Procurorul General și a casat hotărârea judecătorească pronunțată în favoarea reclamantului, trimițând cauza la rejudecare în prima instanță.

8. La 26 octombrie 2001, Judecătoria sectorului Centru a admis acțiunea lui X. și a respins pretențiile reclamantului. Reclamantul a depus apel.

9. La 23 ianuarie 2002, Tribunalul Chișinău a admis apelul reclamantului, a casat hotărârea Judecătoriei sectorului Centru din 26 octombrie 2001, a dispus evacuarea lui X. din apartamentul în litigiu și a respins acțiunea reconvențională a acesteia. X. a depus recurs.

10. Printr-o decizie irevocabilă din 18 aprilie 2002, Curtea de Apel a respins recursul lui X.

11. La 18 aprilie 2002, adjunctul Procurorului General a depus la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare la deciziile Tribunalului Chișinău din 23 ianuarie 2002 și ale Curții de Apel din 18 aprilie 2002. El a solicitat instanței judecătorești să mențină hotărârea Judecătoriei sectorului Centru din 26 octombrie 2001.

12. Printr-o decizie din 29 mai 2002, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul în anulare al Procurorului, a casat decizia pronunțată în favoarea reclamantului și a menținut hotărârea Judecătoriei sectorului Centru din 26 octombrie 2001.

13. După comunicarea cauzei de către Curte, Procuratura Generală a depus la Curtea Supremă de Justiție o cerere de revizuire a deciziei din 29 mai 2002, pe motiv că reclamantul și Guvernul intenționau să încheie un acord de reglementare amiabilă.

14. Printr-o decizie din 5 octombrie 2005, Curtea Supremă de Justiție a admis cererea de revizuire a Procurorului, a casat decizia sa din 29 mai 2002 și a încetat procedura în recurs în anulare. Curtea Supremă nu a dispus plata compensației pentru prejudiciul material suferit de către reclamant ca urmare a pretenșelor încălcări.

15. La o dată nespecificată, între casarea deciziei irevocabile în favoarea reclamantului și încetarea procedurii în recurs în anulare, X. a unit apartamentul în litigiu cu un alt apartament și a reconstruit substanțial apartamentul nou-creat. Ulterior, ea a vândut 1/3 din apartamentele anexate unei persoane terțe. Reclamantul și terța persoană au intentat acțiuni unul împotriva altuia, solicitând, în principal, recunoașterea drepturilor lor de proprietate asupra apartamentului în litigiu. Procedurile se află încă pe rolul instanțelor judecătorești naționale și, până în prezent, reclamantul nu a putut să se mute în apartamentul său.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

21. Dreptul intern relevant a fost expus în hotărârea Curții în cauza *Roșca v. Moldova*, nr. 6267/02, § 16, 22 martie 2005.

ÎN DREPT

I. ADMISIBILITATEA PRETENȚIILOR

16. Reclamantul a pretins că casarea deciziei irevocabile din 18 aprilie 2002 a încălcat drepturile sale garantate de articolul 6 § 1 al Convenției și articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

17. Curtea consideră că pretențiile reclamantului formulate în temeiul acestor două articole ridică chestiuni de drept, care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului. Niciun alt temei pentru declararea lor inadmisibile nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară aceste pretenții admisibile. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul acestor pretenții.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI ȘI A ARTICOLULUI 1 AL PROTOCOLULUI NR. 1 LA CONVENȚIE

18. Reclamantul a pretins că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29 mai 2002, care a casat o hotărâre irevocabilă pronunțată în favoarea lui, a fost violat articolul 6 § 1 al Convenției.

Partea relevantă a articolului 6 § 1 este următoarea:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî ... asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil ...”

19. El a mai pretins că decizia Curții Supreme de Justiție din 29 mai 2002 a avut ca efect încălcarea dreptului său la protecția proprietății, garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, care prevede următoarele:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.”

20. Guvernul a respins pretențiile reclamantului, declarând că nu a avut loc nicio încălcare a drepturilor reclamantului și că recursul în anulare al adjunctului Procurorului General a fost legal.

21. Curtea a constatat violări ale articolului 6 § 1 al Convenției și articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție în numeroase cauze care ridicau chestiuni similare celor din această cauză (a se vedea, printre altele, *Brumărescu v. Romania* [GC], nr. 28342/95, §§ 61 și 74, ECHR 1999-VII și *Roșca v. Moldova*, nr. 6267/02, 22 martie 2005, §§ 29 și 32).

22. În urma examinării tuturor materialelor prezentate ei, Curtea notează că Guvernul nu a prezentat vreun fapt sau argument care i-ar permite să ajungă la o concluzie diferită în această cauză.

23. Având în vedere jurisprudența sa cu privire la această chestiune, Curtea constată că, prin casarea hotărârii judecătorești irevocabile pronunțate în favoarea reclamantului, Curtea Supremă de Justiție a încălcat dreptul reclamantului la un proces echitabil garantat de articolul 6 § 1 al Convenției și dreptul său la protecția proprietății garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

30. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înalțelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciul material

24. Reclamantul a pretins că, din cauza casării hotărârii judecătorești pronunțate în favoarea sa și a domicilierei continue a lui X. în proprietatea sa, el a fost nevoit să închirieze un apartament începând cu luna mai a anului 2002. Reclamantul a prezentat o copie a contractului de chirie datat din 5 mai 2002, conform căruia costul chiriei era de USD 200 și a solicitat Curții să-i acorde USD 8,400 cu titlu de prejudiciu material. Deoarece noua rundă de proceduri judiciare naționale era pendinte pe rolul instanțelor judecătorești naționale, iar apartamentul în litigiu a fost reconstruit în mod semnificativ și vândut parțial unei terțe persoane, printr-o scrisoare din 31 octombrie 2006, reclamantul a solicitat Curții să-i acorde valoarea de piață a apartamentului.

25. Guvernul a declarat că reclamantul nu și-a demonstrat cheltuielile și și-a exprimat îndoiala în privința validității închirierii. El a indicat că, în conformitate cu certificatul de la Casa Națională de Asigurări Sociale, pensia reclamantului era de MDL 284 (echivalentul a 20.61 euro (EUR) la acea dată). Prin urmare, era imposibil pentru reclamant să plătească o asemenea chirie.

26. Curtea observă că, în urma cererii sale de a-i fi prezentată o evaluare a apartamentului în litigiu, reclamantul a prezentat un raport de evaluare efectuat de către o agenție imobiliară și o copie a unei ediții a Monitorului Oficial, unde era indicat prețul mediu al imobilelor. În conformitate cu raportul de evaluare și Monitorul Oficial, valoarea de piață a unui apartament cu o odaie era de USD 29,000 (echivalentul a EUR 22,300 în acea perioadă). Guvernul a prezentat un certificat eliberat de către oficiul cadastral din Chișinău, în conformitate cu care valoarea cadastrală estimată a apartamentului era de MDL 180,285 (echivalentul a EUR 11,357 în acea perioadă).

27. Curtea mai notează că, în conformitate cu hotărârea judecătorească națională irevocabilă, reclamantul a fost recunoscut drept proprietar al unui apartament cu o odaie. Din dosar reiese că, în ianuarie 1999, el a plătit pentru apartament MDL 13,000 (echivalentul a EUR 1,291 în acea perioadă). Ca urmare a casării acelei hotărâri judecătorești, el a pierdut dreptul de proprietate asupra apartamentului său. Luând în considerație faptul că apartamentul în litigiu a fost reconstruit semnificativ, parțial vândut unei persoane terțe și că reclamantul nu a fost în stare să-l recupereze chiar și după casarea de către Curtea Supremă a deciziei sale din 29 mai 2002 (a se vedea paragrafele 19 și 20 de mai sus), Curtea consideră că reclamantului trebuie să-i fie acordată valoarea de piață a apartamentului său cu o odaie, calculată conform prețului de înaintea reconstrucției lui.

28. În ceea ce privește valoarea de piață a apartamentului în litigiu, Curtea nu este convinsă de probele prezentate de către Guvern, deoarece acestea reprezintă valoarea cadastrală estimată a apartamentului, în timp ce reclamantul a prezentat prețul lui real de piață evaluat de către o agenție imobiliară, care a comparat prețurile medii la apartamente similare cu o

odaie. Evaluarea prezentată de către ultimul este, de asemenea, comparabilă cu prețurile medii ale proprietății indicate în Monitorul Oficial (a se vedea paragraful 33 de mai sus). Din aceste motive, Curtea acordă reclamantului EUR 22,300. În opinia Curții și luând în considerație faptul că pretenția reclamantului în privința chiriei unei locuințe alternative nu a fost susținută în mod suficient, o astfel de recompensă ar fi reprezentat o compensație suficientă pentru pierderile materiale ale reclamantului.

B. Prejudiciul moral

29. Reclamantul a pretins EUR 50,000 cu titlu de prejudiciu moral suferit ca rezultat al casării hotărârii judecătorești irevocabile pronunțate în favoarea sa. El a argumentat că casarea hotărârii judecătorești irevocabile i-a cauzat suferințe, stres și îngrijorare.

30. Guvernul nu a fost de acord cu suma pretinsă de reclamant, susținând că acesta nu a prezentat nicio probă care ar susține pretențiile sale și că nu a existat o legătură causală între preținsele încălcări și prejudiciul moral pretins.

31. Curtea consideră că reclamantului trebuia să-i fi fost cauzat un anumit stres și frustrare ca rezultat al casării hotărârii judecătorești irevocabile din 18 aprilie 2002 și al imposibilității de a folosi apartamentul său pentru o perioadă de peste patru ani. Luând în considerație sumele acordate de către Curte în cauze similare (a se vedea *Roșca*, citată mai sus, § 41), ea îi acordă EUR 2,000 cu titlu de prejudiciu moral.

C. Costuri și cheltuieli

32. Reclamantul a pretins EUR 1,450 cu titlu de costuri și cheltuieli angajate în fața Curții. El a prezentat o copie a contractului cu avocatul său și o listă detaliată a orelor lucrate de reprezentant asupra cauzei.

33. Guvernul nu a fost de acord cu sumele pretinse de reclamant, susținând că acestea sunt prea mari în raport cu salariul mediu lunar din Republica Moldova.

34. Curtea reamintește că, pentru ca costurile și cheltuielile să fie rambursate în temeiul articolului 41, trebuie stabilit dacă ele au fost realmente angajate, necesare și rezonabile ca mărime (a se vedea, spre exemplu, *Amihalachioaie v. Moldova*, nr. 60115/00, § 47, ECHR 2004-III).

35. În această cauză, luând în considerație lista detaliată prezentată de reclamant și criteriile de mai sus, Curtea acordă reclamantului EUR 800 cu titlu de costuri și cheltuieli.

D. Dobânda de întârziere

43. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției;
3. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție;
4. *Hotărăște*
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, următoarele sume, care să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii, plus orice taxă care poate fi percepută:
 - (i) EUR 22,300 (douăzeci și două mii trei sute euro) cu titlu de prejudiciu material;
 - (ii) EUR 2,000 (două mii euro) cu titlu de prejudiciu moral;
 - (iii) EUR 800 (opt sute euro) cu titlu de costuri și cheltuieli;
 - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
5. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 12 aprilie 2007, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

T.L. EARLY
Grefier

Nicolas BRATZA
Președinte